

BORCI ŠE VEDNO V PRVIH VRSTAH

Pionir KS Edvard Kardelj izroča predsedniku OK ZZB NOV Ljubljana-Siška Cvetu Novaku šopek z željo za plodno delo konference, saj so pionirjem in vsej mladini borci vedno za zgled in ponos

V domu krajanov KS Edvard Kardelj v Tacnu so se sestali borci NOV naše občine na svoji redni letni konferenci, na kateri so obravnavali poročilo o svojem delu v preteklem letu in uspešno opravljenih nalogah, obenem pa so soglasno sprejeli program aktivnosti za to tekoče leto.

Ena glavnih nalog, ki si jih je konferenca zadala za to leto, je posebno pozornost je treba posvetiti razmeram, v katerih živijo borci. Zlasti je treba poskrbeti za dobre medsebojne tovariške in človeške odnose, ter posebej po-

VPLIV

V svoji študiji »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja« je Edvard Kardelj zapisal poleg drugega: »Združenje zveze borcev uresničuje danes svojo družbenopolitično aktivnost na zelo važnih in širokih področjih. Kod del zavestnih socialističnih sil se je ZZB angažirala skoraj pri vseh bistvenih vprašanjih razvoja demokratičnih in družbenopolitičnih odnosov na podlagi socialističnega samoupravljanja. To vlogo mora opravljati tudi dalje, kajti ZZB izraža prav tako specifičen, toda pomemben družbeni interes. In prav zato mora biti prisotna s svojim vplivom povsod, kjer se sprejemajo družbene odločitve, to pa pomeni predvsem v mehanizmu delegatskega sistema in v SZDL.«

skrbeti za starejše, bolne in onemogle borce, ki živijo v posameznih krajevnih skupnostih in jim je treba zagotoviti nego na domu prek patronažne službe.

Borcem NOV bo odslej odobreno zdravljenje v zdraviliščih, ko gre za nujno zdraviliško zdravljenje, le na podlagi točno ugotovljene medicinske indikacije in ob upoštevanju kontraindikacij. Pravico do zdravljenja v zdraviliščih imajo vsi borci NOV. Pri odobritvi do takšnega zdravljenja bo upoštevano tudi doseženo zdravljenje v zdraviliščih za obdobje zadnjih treh let. Bolniške liste bo izdajal dispanzer za borce NOV pri bolnišnici dr. Petra Držaja in sicer za paciente, ki se zdravijo v dispanzerju, kjer imajo tudi svoj karton. Druge upravičence za zdravljenje bodo raje pošiljali v borčevske domove ob morju, zlasti v Banjole, kjer bo zgrajen bazen in bodo s tem dani taki pogoji, kot so v zdravilišču. Ko govorimo o zdravstveni skrbi za naše šišenske borce, moramo upoštevati tudi dejstvo, da je več kot polovica članstva v poprečju stara do 65 let in da jih je tudi polovica v slabem zdravstvenem stanju.

Posebno pozornost bo tudi komisija za vojne vojaške invalide posvečala razreševanju njihovih problemov ter se zavzemala za vsestransko sodelovanje z mirnodobnimi invalidi, ki jih tarejo skupni problemi.

Lansko leto je kar 155 borcev slavilo svoje visoke življenjske jubileje (60, 70 in 80 let), v Šiški pa imamo 247 borcev, starih nad 80 let.

Pri ZZB NOV imajo še vedno stanovanjsko problematiko, ker nekateri borci, ki gredo v

NOV DISPANZER ZA BORCE

V začetku tega meseca so odprli dispanzer za borce NOV naše občine v prenovljeni stavbi Zdravstvenega doma Šiška na Derčevi 5. Za to gre poleg delavcev političnih dejavnikov v občini priznanje tudi zdravstvenim delavcem Zdravstvenega doma občine Ljubljana-Siška, na čelu z dr. Januševo.

Ta novopridobljeni dispanzer bo opravljal preventivne sistematčne preglede borcev, prav tako pa bo nudil zdravstveno varstvo borcem NOV v času bolezní. Pacienti bodo lahko opravljali tudi specifične zdravstvene preglede v bolnišnici dr. Petra Držaja. V kolikor se bodo borci NOV še naprej zdravili pri svojem izbranim zdravniku, je ta dolžan zagotoviti zdravstveno varstvo po načelih, veljavnih za dispanzer za borce NOV. Ne glede na takšno zdravljenje se morajo borci NOV odzvati vabilu pristojnega dispanzerja za letni sistematski pregled. Da bi se ti pregledi nemoteno odvijali, potrebuje dispanzer sezname udeležencev NOV in ostalih upravičencev do takšnega zdravljenja. V sestavu novoodprtega dispanzerja je tudi zobozdravstvena ambulanta.

Letošnje borčevske konference, ki je bila polnoštevilna, so se udeležili tudi predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij

VZOR: GORENJSKA

Dr. Bogdan Dolenc, vodja dispanzerja za borce NOV: »Po zakonu o zdravstvenem varstvu borcev NOV bi moral vsak zdravstveni dom imeti svoj dispanzer. Marsikje pri nas v domovih sploh še nimajo dispanzerja, kjer pa ga imajo, je ta v glavnem slabo organiziran. Naloga vsakega dispanzerja je, da bi v prvi vrsti sistematično opravljali preventivne preglede slehernega borca enkrat ali dvakrat na leto, saj imamo v glavnem samo starejše borce, pri katerih odkrivamo kronične bolezni, ki jih je treba sistematično in dalj časa zdraviti. Naš dispanzer je bil do dapes praktično edini v občini Šiška za skoraj 5.000 borcev, čeprav so prihajali k nam borci tudi iz drugih občin. Če vzamemo, da se ena zdravniška ekipa lahko posveča le 1.000 borcem in da smo do sedaj pri nas imeli samo dve takšni ekipi, je naše delo bilo vsekakor nemogoče. Kljub temu, da ima tudi novoodprti dispanzer za borce pri zdravstvenem domu Šiška dve takšni ekipi, bomo težko obvladovali naloge.

Tudi norme storitev za dispanzerje so napačne. Vsekakor bi morale biti manjše kot tiste v splošnem zdravstvenem varstvu, ker imamo v glavnem za paciente samo starejše ljudi, ki se jim moramo pri pregledih in samem zdravljenju več posvečati, oziroma porabiti zanje več časa. Naš dispanzer bi moral biti bolj specialistično usmerjen in v pomoč ostalim dispanzerjem, da izboljša kvaliteto dela in skrajša čakalno dobo pacientov. V bodoče nameravamo naši dve splošni ambulanti preusmeriti v specialistične, kar bo samo v korist borcem. Da bi lahko delovali tako kot si želimo, bi morali imeti sistematično kartotečno zapisovanje zdravstvenega stanja vseh 5.000 šišenskih borcev NOV. Enako bi se morali v naši ljubljanski regiji sestajati vsi zdravstveni delavci dispanzerjev, kjer bi skupno reševali problematiko, ki nas vse enako tare. Zeleli bi imeti takšno vzorno urejeno zdravstveno varstvo naših borcev NOV, kot imajo to urejeno na Gorenjskem.«

domove za starejše občane, imajo pa borčevsko stanovanje, tega ne vrnejo borčevski organizaciji, temveč ga pustijo v podnajem drugim. Zato je bilo že lansko leto sklenjeno, da se popišejo vsa borčevska stanovanja v občini Šiška in se ugotovi, kdo v njih dejansko stanuje.

Komisija za razvijanje in negovanje revolucionarnih tradicij in zgodovino NOB je še posebno aktivna. V lanskem letu je bilo v naši občini odkritih več obležij. Tako spomenik padlim borcem v Bukovici, v spodnjem delu Rašice pa spominsko obležje o preboju Gorenjskega odreda v letu 1944, v vasi Selo spominska plošča borcu Dušanu Otomičarju, v Vodcah pa je bil obnovljen spomenik padlim borcem na pokopališču. V pripravi je odkritje spominske plošče na Novakovi hiši v Tacnu, kjer je bil formiran rajonski komite, odkritje spominskega obležja v Medvodah, kjer je bil med vojno bunker takratnega okraja Medvode. Enako potekajo priprave za postavitve doprsnega

kipa komandantu Francu Rozmanu-Stanetu ob njegovi rojstni hiši, kasneje pa bodo adaptirali njegovo spominsko sobo. Komisija je predložila odboru podpisnikov tudi spisek za postavitve 18 novih spominskih obležij, na osnovi predlogov krajevnih organizacij ZZB NOV, ki so jih v tem letu vnesli v program odbora podpisnikov. Prvi so v Ljubljani zbrali sredstva za odkup zemljišč, kjer bo v Šiški potekala Pot spominov in tovarištva. Komisija bo ravno tako sodelovala s svojimi krajevnimi organizacijami pri preimenovanju ulic po zaslužnih revolucionarjih in dogodkih, zbrala in uredila pa bo gradivo Milana Mravljeta za ureditev sobe v muzeju Boško Buha na Jabuki pri Prijepolju.

Uresničili bodo načelo, da se v vsaki krajevni skupnosti osnuje in samostojno deluje združenje borcev NOV, kot to določa njihov statutarni sklep. V tem smislu bo izvedena reorganizacija nekaterih združenj ZZB v občini, glede na organizacijo novih krajevnih skupnosti.

Mario L. Vilhar
Foto: Franc Rozman

Ob pripravah »Zakona o splošni ljudski obrambi«

Obramba — pravica in dolžnost

**IZREDNO HITER PROCES
PODRUŽBLJANJA SPLOŠNE LJUDSKE
OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE
JE POVZROČIL, DA SO DEJANSKE
RAZMERE PRERASLE NORMATIVNE
AKTE**

V času od 1976 do danes smo z ustvarjalnim in načrtnim delovanjem vseh sil pomembno razvili posamezne sestavine splošne ljudske obrambe in povečali pripravljenost za obrambo in zaščito pri vseh nosilcih obrambnega ter varnostnega delovanja. Z razvojem samoupravnega položaja in uresničevanjem neodtujljivih pravic in dolžnosti ljudi se je uveljavila zasnova splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite kot pravica in odgovornost slehernega, da na podlagi svojih in skupnih interesov skrbijo za svojo in družbeno obrambo in zaščito.

● Poseben napredek je bil dosežen pri organiziranosti, pripravah in usposabljanju teritorialne obrambe, skladno s srednjeročnim načrtom pa se izboljšuje tudi njena gmotna pripravljenost.

● Narodna zaščita se je uveljavila kot del družbene samozaščite in je postala uspešna ter najširša oblika organiziranja delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih za varovanje in zaščito družbenega premoženja, za nadzor ozemlja, varovanje mirnega in varnega življenja ljudi.

● Zlasti civilna zaščita se je izredno okrepila in zajema že 11-odstotno raven vsega prebivalstva v naši republici, dviga pa se tudi raven usposabljanja obveznikov civilne zaščite. Izredno pereče pa je še vedno vprašanje zagotavljanja ustreznih pripomočkov in materialne opremljenosti.

● Doseženi razvoj splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite zahteva zato tudi ustrezno dopolnitev veljavnih predpisov in vgraditev prakse ter novih spoznanj in rešitev v akte, ki urejajo to področje. Zvezni izvršni svet je že pred meseci začel postopek za izdajo novega zakona o splošni ljudski obrambi, podobno bomo torej ukrepali tudi v naši republici. Gre preprosto za dejstvo, da je izredno hiter proces podružbljanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite po letu 1976 povzročil, da so dejanske razmere prerasle normativne akte. Obseg potrebnih dopolnitev in sprememb pa je tak, da jih ni mogoče zajeti le s spremembami in dopolnitvami sedanjega zakona na tem področju.

● Namen novega zakona je, da uredi in uveljavi takšne rešitve, ki bodo omogočale in spodbujale delovne ljudi k še večji usposobljenosti in aktivnosti pri uveljavljanju njihovih ustavnih pravic in odgovornosti do obrambe in zaščite. Istočasno pa bi omogočili njihovo najširšo ustvarjalno pobudo, da se

Uresničitev nalog v tem letu zahteva od občinske konference ZZB NOV Ljubljana-Šiška, njenih organov, ter krajevnih združenj borcev NOV vsestransko angažiranost, politično aktivnost in sodelovanje z ostalimi družbeno-političnimi in drugimi organizacijami ter upravnimi organi v naši občini in vseh krajevnih skupnostih Šiške. Posebej se morajo borci angažirati pri uveljavljanju delegatskega sistema in uveljavljanju pobude tovariša Tita o kolektivnem delu in odgovornosti ter pri vključevanju v aktivnosti, povezane z ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, kakor tudi pri razvijanju tradicij NOB in socialistične revolucije. Neaktivne člane pa je treba ponovno aktivirati, saj je ZZB NOV ena družina, ki nam je v vsakem primeru, gotovo pa mladini, za zgled.

organizirajo tako, da bodo najuspešnejše varovali in branili svoj samoupravni položaj in pridobitve družbe.

● Naj omenimo, da bo novi zakon urejal področje, ki je doslej urejeno z dvema zakonoma. Gre za področje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Razumljivo je, da družbene samozaščite ne moremo ločevati od ljudske obrambe, ker se slednja začne pri prvi v miru, v morebitni vojni pa itak postaja del sistema splošnega ljudskega odpora.

● Z zakonom bo tudi jasneje opredeljena vloga zveze komunistov in drugih subjektivnih sil v naši družbi pri razvijanju, organiziranju, usmerjanju in vodenju obrambnega in zaščitnega delovanja. Z ureditvijo vloge in nalog ter z organiziranostjo komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito bo normativno urejeno delovanje komitejev kot posebnih družbenih in političnih organov. Odbori za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito bodo delovali tudi v prihodnje, le pri tistih nosilcih obrambnih in zaščitnih priprav, kjer so ustanovljeni komiteji, bodo prenehali delati.

Toni Perić

INVALIDI — VABIMO VAS

na enodnevni izlet:

— na Primorsko dne 26. 4. Ljubljana — Ajdovščina — Dutovlje — Lipica — Škocjanska jama

— na Dolenjsko dne 17. 5. Ljubljana — Cerknica — Snežnik — Jelenov žleb — Ribnica

— tridnevni izlet od 30. 5. do 2. 6. Sarajevo — Trebevič — Jahorina — Višegrad — Tjentište. Potovanje z vlakom (turistični spalniki)

Nosilec partizanske spomenice, VVI, železničarjem in upokojujencem obračunavamo zak. popust na železnici.
— na 7-dnevno klimatsko zdravljenje MALI LOŠINJ od 7. 4. do 12. 5. in 10-dnevno bivanje v Poreču — april.

Vse potrebne informacije kakor tudi rezervacije, vplačila daje oz. sprejema Društvo invalidov Ljubljana-Šiška, Celovška 105, vsak ponedeljek in sredo od 10 do 12 in od 16 do 18. Telefon 558-115.